XIX a. datuojamų buitinės keramikos ir koklių fragmentų.

Tik V dalyje, 0,6 m gylyje, atkastas buvusios koklių krosnies fragmentas. Tai 1,6×0,74×0,96 m dydžio krosnies pado fragmentas su išlikusiais savo vietose 7 apatinės eilės plokštiniais kokliais. Kokliai puošti cherubino, P pusėje, ir vazos su gėlėmis, V ir Š pusėse, ornamentais. Koklių plokštės apneštos degėsiais, jungtos perdegusiu moliu. Ardant krosnį pasirodė, kad kokliai prastai išsilaikę, nes skilo. Krosnies viduje buvo priversta koklių nuolaužų, perdegusio molio gabalų. Rastos ir kelios buitinės keramikos šukės. Nuėmus išlikusius koklius, buvo visiškai nuvalytas krosnies padas. Jis mūrytas iš 22×18×16 cm dydžio plytų, jungtų moliu. Taip pat įmūryta ir pusplyčių. Kai kurios plytos su braukomis. Aiškiai matėsi, kad R pusėje krosnies padas išardytas statant pastato sieną. Kasant giliau, nustatyta, kad padas sumūrytas ant 0,2–0,3 m storio plūkto molio sluoksnio. Krosnies viduje ir savo vietose buvę kokliai datuojami XVII a. pr. Kadangi statant krosnį naudoti skirtingų motyvų kokliai, kurie nelabai tvarkingai sumūryti (palikti dideli tarpai), spėjama, kad jie jau prieš tai naudoti kitose krosnyse, o krosnis greičiausiai buvusi ūkinėse patalpose. Išlikęs fragmentas datuotinas XVII a. II puse.

Tauras POŠKA

The investigation in Vilnius, Savičiaus street, house No 8, in 1998

In 1998, IMR did archaeological surveys in Vilnius, Savičiaus street, house No 8. The area of 158 m^2 was investigated. It was established that in all the territory the cultural layer was destroyed in the 20th century. In the mixed zones, fragments of household pottery and glazed tiles dating back to the 16th-19th century were found. Also a fragment of a tile stove dating back to the second half of the 17th century was found.

Tauras POŠKA

TYRINĖJIMAI VILNIUJE, ŠV. DVASIOS, STRAZDELIO, SUBAČIAUS GATVĖSE

1998–1999 m. PRI vykdė archeologinius tyrinėjimus Vilniuje, Šv. Dvasios g. ir Šv. Dvasios, Strazdelio, Subačiaus gatvių sankryžoje. Tyrinėjimų tikslas buvo nustatyti gynybinės sienos pamatų būklę, gylį, kultūrinio

sluoksnio storį ir pobūdį Vilniaus gynybinės sienos aplinkoje (1998 m.), visiškai atkasti bei tiksliai lokalizuoti gynybinės sienos Subačiaus vartų vietą (1999 m.).

1998 m. nustatyta, kad Šv. Dvasios g. P pusėje kultūrinio sluoksnio storis 4,1 m. Galima išskirti 4 ryškius kultūrinio sluoksnio horizontus – viršutinis 1,1–1,5 m storio sluoksnis, susidaręs XIX–XX a.; griuvenų–pilkos žemės sluoksnis, susiformavęs XVIII a. II pusėje lyginant žemės paviršių (0,6–14 m storio); 2,3–2,4 m gylyje esantis 1 m storio juodos žemės (hidroizoliacinis) sluoksnis, datuotinas XVII a., ir apatinis (3,3 m gylyje, 0,4 m storio) sluoksnis, datuotinas XV a. Rasta XV–XIX a. archeologinių radinių. Gynybinės sienos pamatų apačia atkasta 4,4 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus. Nustatyta, kad palei gynybinę sieną ne kartą judintas gruntas, todėl sudėtinga atsekti žemės paviršių, buvusį sienos statybos metu. Aišku, kad šioje vietoje ūkinė veikla vyko jau prieš gynybinės sienos statybą.

Plote į Š nuo Šv. Dvasios g. ir Šv. Dvasios, Strazdelio, Subačiaus gatvių sankryžos kultūrinio sluoksnio storis – 2,5 m. XVII a. datuotinas horizontas rastas 0,4 m gylyje nuo dabartinio paviršiaus. Anksčiausias kultūrinio sluoksnio horizontas, datuotinas XV a., aptiktas 1,2 m gylyje.

0,9–1,1 m gylyje atkasta 6–10 cm skersmens kuolų eilė, einanti Š–P kryptimi. Kuolų eilės perkasimo riba rasta 1 m gylyje. Tai 0,5 m pločio, 0,7 m gylio griovys, į kurį sukasti 10–20 cm skersmens kuolai. 4 jų nuaštrintais galais. Manoma, kad tai aštriakuolių tvoros, buvusios palei gynybinę sieną, liekanos. Tvoros perkasime rasta XVI a. datuotinų puodyninių koklių fragmentų bei keramikos šukių. Aštriakuolių tvoros liekanos datuotinos XVI–XVII a. riba.

1999 m. tyrinėjimų metu atkasti abu Subačiaus vartų bokštai, nustatytas tikslus buvusių Subačiaus vartų pamatų kontūras.

Pietrytinio vartų bokšto fragmentas rastas 0,2 m gylyje. Atkasta 4,6×2,2 m dydžio bokšto dalis, likusioji nuardyta XX a. tiesiant inžinerines komunikacijas. Plytų dydis 38×20×16 cm, jungtos kalkių skiediniu. Plytos su braukomis. Viršutinė išlikusių bokšto pamatų dalis apardyta. Vietomis išdaužytos duobės. Pietrytinis bokštas surastas 1,9 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus, išlikęs 4×1,2 m dydžio fragmentas. Viršutinė PR bokšto dalis nuardyta XIX a. statant gyvenamąjį namą.

0,4–0,5 m gylyje rastas Š vartų sienos fragmentas. Siena gerai išlikusi. Skirtingai – P siena suskilinėjusi, viršus apardytas. Palei vartų P sieną, 0,5–0,6 m gylyje, rasta didelių akmenų sąvarta, užpilta kalkėmis ir smulkiomis griuvenomis. Nustatyta, kad akmenys buvo sumesti į pamatų duobę pamatams sutvirtinti.

Tyrinėjimų metu nustatyta, kad Subačiaus vartai, pastatyti XVI a. pr., neturėjo gynybinių bokštų. Jie pristatyti XVI a. viduryje, tuo pat metu įrengtos ir pakeliamojo tilto atramos.

Nustatyta, kad kultūrinio sluoksnio horizontai visame tirtame plote suardyti iki 3–3,3 m gylio, XX a. tiesiant inžinerines komunikacijas. Rasta XVI–XIX a. datuojamų buitinės keramikos fragmentų, geležinių dirbinių. Radiniai aptikti suardytuose sluoksniuose, tiksliai datuojamo kultūrinio sluoksnio horizonto neaptikta.

Tauras POŠKA

Investigations in Vilnius, in Šv. Dvasios, Strazdelio and Subačiaus streets

In 1998, in the southern part of Šv.Dvasios street, the cultural layer of 4,1-m was discovered. The earliest layer is dating back to the 15th century. In the area to the north of the crossroads of Šv. Dvasios, Strazdelio and Subačiaus streets, the cultural layer is 2,5-m thick. The earliest horizon of the cultural layer is dating back to the 15th century. A fence made of acute poles dating back to the 16th-17th centuries was found.

In 1999, remains of Subačius gate were found. The exact map of the gate was established. The horizons of the cultural layer in the whole area explored were destroyed up to the depth of 3-3,3 m in the 20th century, when the engineering communications were being installed. Fragments of household pottery and iron items dating back to the 16th-19th centuries were found. The finds were found in the destroyed layers. No horizon of the cultural layer dating back to the exact period was found.

Saulius SARCEVIČIUS

TYRINĖJIMAI VILNIUJE, GEDIMINO PR. NR. 16/10 (PRELIMINARŪS DUOMENYS)

1998 m. Vilniuje, Gedimino pr. Nr. 16/10, priklausančiame 9 kvartalui, kurį riboja Totorių, Labdarių, Vilniaus gatvės bei Gedimino prospektas, buvo atlikti žvalgomieji archeologiniai tyrinėjimai – iškasti 2×2 m dydžio 4